

8.2.2024

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan sisäisen tarkastuksen jaoston kokous

Aika	8.2.2024 klo 9-11
Paikka	nh Loppupeli, Mariankatu 9
Osallistujat	neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja) tarkastusneuvos Mikko Helkiö, valtioneuvoston kanslia ulkoasianhallinnon tarkastaja Ari Rouhe, ulkoministeriö tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö hallitussihteeri Tuomas Hyvärinen, puolustusministeriö tarkastusneuvos Tiina Hallberg, opetus- ja kulttuuriministeriö tarkastuspäällikkö Sari Anttila, maa- ja metsätalousministeriö hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö tarkastusneuvos Hannu Kananen, työ- ja elinkeinoministeriö hallitusneuvos Kalle Tervo, sosiaali- ja terveysministeriö tarkastusneuvos Niina Sipiläinen, ympäristöministeriö assistentti Kristiina Päivärinne, valtiovarainministeriö (sihteeri)
Poissa	tarkastuspäällikkö Tuula Weckman, sisäministeriö

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

2. Edellisen kokouksen 16.11.2023 pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

3. VM:n hallinnonalan varautumisen yhteisraportti

Puheenjohtaja kertoi VM:n hallinnonalan varautumisen tarkastuksesta, joka tehtiin yhteistyössä hallinnonalan virastojen kanssa. Kyseessä oli VM:n hallinnonalan ensimmäinen yhteistarkastus, ja siihen osallistui kahdeksan virastoa ja Senaatti. Tarkastuksen suunnittelu aloitettiin marraskuussa 2022 ja toteutettiin vuoden 2023 aikana. tarkastusten tavoitteena oli varmistaa, että virastojen varautumissuunnittelu ja -toimenpiteet ovat asianmukaisia ja vastaavat lainmukaisia vaatimuksia.

Tarkastus jakautui kahteen osa-alueeseen, yleisosioon, joka toteutettiin kaikissa yhteistarkastukseen osallistuvissa organisaatioissa, sekä osa-aluekohtaiseen osioon, joka toteutettiin tarvittaessa viraston oman päätöksen mukaisesti.

Yhteenvetoraportissa tarkastushavainnot esitetään osa-alueittain, joita on yhteensä kahdeksan. Jokaisessa osa-alueessa tuodaan esille virastojen parhaat käytännöt sekä tarkastuksen perusteella esiin nousseet suositellut kehittämistoimet.

Kokonaisarvio sisäisestä valvonnasta hallinnonalalla oli, että sisäinen valvonta on pääosin asianmukaisesti järjestetty. Valtaosa havaituista riskeistä arvioitiin kohtalaisiksi viraston toimintaan nähden.

Puheenjohtaja kertoi tarkastuksen keskeisistä havainnoista sekä suosituksista ja esitteli yhteenvetoraportin sisältöä.

Yhteistarkastus on esillä myös seuraavassa osastopäällikkökokouksessa.

4. Pienryhmä; Selvitys sisäisen tarkastuksen jaoston asemasta neuvottelukunnan alaisuudessa/yhteydessä, tilannekatsaus

Joulukuun pienryhmän tapaamisessa keskusteltiin VVC:n edustajien kanssa muistion sisällöstä. Muistioluonnos löytyy Kampuksen työtilasta. Heli Iirola esitteli muistioluonnoksen sisältöä.

Alun perin tavoitteena oli saada selvitys valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Nyt toiveena olisi kuitenkin nopeuttaa aikataulua, jotta selvitystä voitaisiin hyödyntää myös TSI-hankkeessa.

Sovittiin, että seuraavaan jaoston kokoukseen, joka on 3.4.2024, tuodaan uusi versio muistioluonnoksesta kommentoitavaksi.

Huomioitiin, että meneillään on neuvottelukunnan toimikauden viimeinen vuosi. Päätökset jaoston jatkamisesta neuvottelukunnan yhteydessä tulisi siksi tehdä hyvissä ajoin.

Keskustelussa nousi esille, että on hyvä myös ottaa huomioon jaoston aseman määrittely talousarvioasetuksessa. Jos jaosto ei enää jatkaisi toimintaansa neuvottelukunnan alaisuudessa, tulisi silloin miettiä myös jaoston säädöspohjaa.

5. Pienryhmien perustaminen;

a. Yhteistyön tiivistäminen Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa.

Pienryhmän jäseniksi valikoituivat Hannu Kananen, Niina Sipiläinen, Heli Iirola sekä Ari Rouhe. Ehdotettiin VTV:n ja sisäisen tarkastuksen jaoston yhteispalaveria yhteistyön tavoitteiden kartoittamiseksi ja sovittiin, että kutsutaan VTV:n pääjohtaja Sami Yläoutinen jaoston seuraavaan kokoukseen.

b. Ministeriöiden ja valtionhallinnon sisäisten tarkastusten toimintatapojen ja käytänteiden yhtenäistäminen

Pienryhmän jäseniksi valikoituivat Tiina Hallberg, Mikko Helkiö, Kalle Tervo sekä Heli Iirola.

6. SIVA-hanke, tilannekatsaus

Siva-hankkeessa on Heli Irolan lisäksi mukana Esko Mustonen ja Terhi Sääskilahti VVC:lta sekä Markus Kiviaho IA Insight:lta.

Heli Irola esitteli hankkeen perustelumuioston sisällysluettelo ja muistiolounnosta. Käytiin keskustelua muistiolounnoksen sisällöstä ja rakenteesta. Uusinta muistiolounnosta esitellään tulevassa neuvottelukunnan kokouksessa. Tavoitteena on saada perustelumuiosto, toimintaohje ja arviointikehikko valmiiksi huhtikuun loppuun mennessä.

7. WB-prosessin, OKV:n kannanotto

VM pyysi OKV:n kannanottoa, miten toimitaan viraston kanavaan tulleen ilmoituksen osalta, mikäli epäillään ilmoituksen sivuavan viraston ylintä johtoa. Tuleeko ilmoitus siirtää toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle OKV:n kanavan kautta.

OKV:n epävirallinen kannanotto oli, että kun toimivaltainen viranomainen katsoo, että on olemassa peruste siirtää ilmoitus virastosta, sitä ei lähetetä OKV:n kanavaan vaan suoraan toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle. Siirron perustetta kysyttäessä OKV vastasi, että jos ilmoitus koskisi esim. viraston pääjohtajaa, voisi käsittelyyn osallistua tarpeen mukaan hänen sijaisensa. Eli lähtökohtana viranomaisessa ei ole aina se, että ylintä johtoa sivuava/ koskeva ilmoitus siirretään suoraan toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle. Jos kuitenkin puolueetonta ja riippumatonta käsittelyä ei ole mahdollista järjestää johdon sijaisuusjärjestelyjen varassa, siirto toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle voi olla perusteltua.

Kannanotto ei ole virallinen, mutta on OKV:n kansliapäällikön kuittaama, joten siihen voitaneen nojata, mikäli vastaavia tapauksia tulee jatkossa esiin.

8. Riskienhallintakysely

Puheenjohtaja esitteli käynnissä olevaa kyselyä valtion virastojen, rahastojen ja liikelaitosten riskienhallinnan tilasta. Vastausaikaa kyselyyn on 29.2.2024 saakka ja se on tarkoitettu ohjattavaksi organisaation yleisestä riskienhallinnasta tai sen valmistelusta vastaavalle. Kyselyn rakenne on lähes vastaava vuoden 2019 teetetyn kyselyyn nähden.

9. Yhteiskokous tietosuojavastaavien kanssa

Heli Irola esitteli Tietosuojavastaavien asema valtioneuvostossa – muistiota. Valtioneuvoston tietosuojaverkosto on teettänyt Tietosuojavastaavien asema valtioneuvostossa -kyselyn, jonka pohjalta tehdystä muistiosta löytyy mm. valtioneuvoston tietosuojaverkoston suosituksia organisaatiolle.

Muistiosta nousi esille verkoston suositus, että tulevalla viisivuotiskaudella ministeriöiden tietosuojatoiminta tarkastettaisiin. Irola kertoi, että VM:ssä on tarkastettu tietosuojasetuksen noudattamista 2023. Samassa yhteydessä on käyty läpi VM:n tietosuojavastaavan asemaa.

Harkinnassa on yhteistyön aloittaminen tietosuojavastaavien kanssa ja sen voisi aloittaa yhteiskokouksella heidän kanssaan. Pohdittiin mahdollisia aiheita kokoukselle ja sovittiin, että palataan mahdolliseen kokoukseen ja tarkempaan sisältöön seuraavassa jaoston kokouksessa.

10. Muut asiat;

a. Tilauksesta maksuun –prosessin tarkastus

VM:n vuoden 2023 vuosisuunnitelmassa oli Tilauksesta maksuun –prosessin tarkastus, jota ei kuitenkaan ehditty tekemään. Ehdotus tarkastuksen tekemisestä oli kuitenkin lähtöisin VM:stä, joten se päädyttiin pitämään vielä vuoden 2024 suunnitelmassa.

Irola tiedusteli muiden jäsenten tilannetta tarkastukseen liittyen ja totesi, että jokainen ministeriö voi harkita oman tarpeen mukaan tarkastuksen teettämistä

b.

Lisäksi keskusteltiin ministeriöihin saapuneista tietopyynnöistä. Esiin nousi myös, että OKM:n riskienhallintaan on nimetty uusi vastuuhenkilö ja sisäiseen tarkastukseen on tulossa lisäksi toinen tarkastaja.

11. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään 3.4.2024 klo 10.00-12.00.

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 11.00

Jakelu

Sisäisen tarkastuksen jaoston jäsenet